

Ejendom og faaet en Mand til at søge Laan deri, uden at han selv brød sig stort derom, men han kun vilde have Fordelen ved at faa en alt for høj Pris derfor. Kommissionerne vilde ogsaa have i deres Magt til Dels at kunne forhindre dette, og dermed mener jeg, at baade Landarbejderne og Staten ere tjente.

Jeg kan derfor kun anbefale, at vi alle stemme for de af hele Udvalget stillede Ændingsforslag og mod Mindretalsforslagene, som jeg ikke kan se i væsentlig Grad ville gavne Landarbejdere, men ville kunne berede Lovforslaget Vanskeligheder paa dets videre Gang. Der indføres jo derved et helt nyt Princip, som vi slet ikke kunne gaa med til: Lad os nu se, hvilke Erfaringer, vi indhøste i de næste 5 Aar, hvilket er absolut nødvendigt for grundigt at tage fat paa en Reform, lad os se, om Loven har virket tilfredsstillende, om det Princip, der er fulgt, har været det rigtige. Naar der saaledes er forløbet 10 Aar efter Lovens Vedtagelse, saa har man muligvis tilstrækkelig Erfaring til at skønne klart over, om man skal gaa ind paa et nyt Princip eller blive ved det gamle. Det Skøn har man ikke kunnet vinde i den korte Tid, Loven har virket.

N. C. Jensen: I den afgivne Udvalgsbetænkning ser man, at Udvalget — vel i Samraad med Ministeren — har forhandlet om, hvilken Stilling man skulde indtage til den ved første Behandling saa meget omtalte § 4, nemlig om Jordloddernes Størrelse. Man har ikke fra Udvalgets Side villet gaa til at stille Ændringsforslag i saa Henseende, og det er nævnt i Betænkningen, blevet udtalt af Ordføreren, og jeg tror ogsaa af den højtærede Minister, at det ikke var absolut nødvendigt at gaa til at stille Ændringsforslag paa dette Punkt, fordi man med Velvillie fra alle Sider vilde kunne naa til det Resultat, man tilsigtede. Deri giver jeg baade Ministeren og Udvalget Ret. Men der er et Moment, man maa være klar over der, nemlig at der kunde indtræffe det Tilfælde — og det har jeg netop selv set for nogen Tid siden — at Kommissionens Formand stod mod de to andre Kommissionsmedlemmer i en Indstilling til et Husmandsbrug. Et saadant Husmandsbrug var aabenbart i adskillige Amter blevet taget gyldigt, men Kommissionens Formand henholdt sig med Hensyn til Loddens Størrelse og i det hele taget fuldt ud til Lovens Bogstav, saa Sagen maatte gaa til Landbrugsministeren.

Trods det, at man nu kunde ønske, at Sagens Udfald var blevet et andet, kan jeg dog ikke skønne rettere, end at Ministeren maatte give Formanden Medhold og sige: Denne Jordlod, som har disse Mangler, kan, uagtet to andre Kommissionsmedlemmer mene, at den er passende dertil, ikke blive antaget som Husmandsbrug for Landarbejdere. Hvis en Kommissionsformand stiller sig saaledes, vil den højtærede Minister ikke kunne komme udenom men maa sige: Nej, Lovens Bogstav maa man fra Ministeriets Side følge. Noget andet er det imidlertid, hvor hele Kommissionen er enig om en Indstilling. Der kan man lempe sig frem, og der har man, hvad jeg tror, den højtærede Minister fortjener Tak for, stillet sig velvillig over for en saadan Kommissionsindstilling. Jeg har villet gøre opmærksom herpaa, fordi jeg tror, at det er værdt at tage under Overvejelse mellem 2den og 3die Behandling, om man ikke paa en eller anden Maade kunde raade Bod paa de Ulemper, som kunde afstedkommes netop ved, at man har disse bestemte Grænser, og hvor Kommissionens Formand eller dens Medlemmer kunde stille sig uvilligt.

Der er et andet Forslag, som den højtærede Minister udtalte sig om, og som ogsaa det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds (Pinstrup) i Dag talte om, nemlig det af Mindretallet stillede eller rettere sagt optagne Forslag under Nr. 22. Den højtærede Minister sagde, at man kunde komme disse Jordbrugere til Hjælp paa disse uoppyrkede Egne paa en langt lettere Maade end ved at give dem Tillægslaan, nemlig ved at benytte Bevillingen paa Finansloven paa 20,000 Kr. til Udlaan til Hede- og Moseopdyrkning. Jeg tror, at den højtærede Minister kan have nogen Ret deri, men jeg tror, man skal gøre sig klart, at saa maa der en anden Form til for disse Udlaan. Som det er nu, er det kun til Kommunerne, der udlaanes, Amterne skulle sanktionere disse Laan eller godkende, at de gives, og Kommunen staar i Stikken for Laanet. Det er ganske sikkert, at den Stilling, som den højtærede Minister indtog ved Finanslovens anden Behandling til det Ændringsforslag, der var stillet af de ærede Medlemmer for Odense Amts 3die Valgkreds (Pinstrup) og Aalborg Amts 5te Valgkreds (Kvist), om at gaa ned til 3 pCt. og give Afdragsfrihed i flere Aar, har Betydning, men det er ikke nok at ræsonnere som saa: saa slaar det til, saa kunne disse Husmandsbrug blive oprettede ude paa Heden, saa